

JOHANNES

19

Jezus wordt veroordeeld, gekruisigd
en begraven.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/johannes/19

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Pilatus zoekt uitweg via Herodes en Barabbas	4 min	4
2	Geseling en ‘Zie, de Mens’	3 min	6
3	Gods Zoon en Pilatus’ angst	3 min	8
4	Gezag van boven en politieke chantage	3 min	10
5	Vorbereidingsdag en dag van kruisiging	3 min	12
6	Joodse en Romeinse tijdrekening	3 min	14
7	Naar Golgotha met het kruis	2 min	15
8	Jezus tussen twee misdadigers	3 min	16
9	Het opschrift boven het kruis	2 min	17
10	Verdeling van Jezus’ kleren	2 min	19
11	De vrouwen bij het kruis	4 min	20
12	Jezus vertrouwt Maria aan Johannes toe	2 min	22
13	De zeven kruiswoorden van Jezus	5 min	24
14	Benen breken vóór de sabbat	3 min	27

15	Jezus' dood bevestigd door de speer	4 min	29
16	Geen gebroken been: Jezus als Paschalam	3 min	31
17	Jozef en Nicodemus begraven Jezus	4 min	33
18	Het nieuwe graf bij Golgotha	3 min	35
	Om verder te lezen		36

1

Pilatus zoekt uitweg via Herodes en Barabbas

Laten we naar Johannes 19 gaan. We zijn midden in het verhaal van Jezus, Die terechtstaat voor Pilatus. Of misschien voelde het voor Pilatus meer alsof hij voor Jezus terechtstond, want Pilatus voelde zich werkelijk niet op zijn gemak in deze situatie. Hij wist dat Jezus een onschuldige Man was en dat hij Hem niet met recht kon veroordelen. Hij wist niet eens zeker of Jezus het soort Man was tegen wie de Romeinen bezwaar zouden hebben. Het was namelijk duidelijk dat Hij Iemand was tegen Wie de Joden bezwaar hadden, en de Romeinen hadden vaak bezwaar tegen de Joden. Pilatus stond dus om allerlei redenen enigszins welwillend tegenover Jezus. Niet in de laatste plaats omdat hij Hem had ondervraagd en in Hem geen grond voor de doodstraf had gevonden. Hij had niet vastgesteld dat Hij misdaden had begaan waarvoor Hij veroordeeld kon worden.

Aan het einde van hoofdstuk 18 kwam Pilatus, nadat hij Jezus had ondervraagd, naar buiten en sprak hij de mensen op de binnenplaats toe. Hij zei:

Pilatus zei tegen Hem: Wat is waarheid? En nadat hij dat gezegd had, ging hij opnieuw naar buiten naar de Joden, en zei tegen hen: Ik vind geen schuld in Hem.

JOHANNES 18:38

Trouwens, op dat punt voegt Lukas een belangrijk detail in dat ik de vorige keer niet heb genoemd. In Lukas 23:5–12 staat dat, toen Pilatus naar buiten kwam en zei dat hij geen schuld in Jezus vond, zij nog feller protesteerden en zeiden:

Maar zij drongen des te sterker aan en zeiden: Hij hitst het volk op door in heel Judea onderwijs te geven, van toen Hij begon in Galilea tot hiertoe. Toen Pilatus nu van Galilea hoorde, vroeg hij of die Mens een Galileeër was. En toen hij te weten kwam dat Hij uit het machtsgebied van Herodes afkomstig was, stuurde hij Hem naar Herodes toe, die zelf ook in die dagen in Jeruzalem was. En toen Herodes Jezus zag, werd hij erg blij, want hij had al lange tijd gewenst Hem te zien, omdat hij veel over Hem gehoord had; en hij hoopte een of ander teken te zien dat door Hem gedaan zou worden. En hij ondervroeg Hem met veel woorden, maar Hij antwoordde hem niets. En de overpriesters en de schriftgeleerden stonden Hem heftig te beschuldigen. En toen Herodes, samen met zijn soldaten, Hem gehoond en bespot had, deed hij Hem een sierlijk gewaad om en stuurde Hem terug naar Pilatus. En op diezelfde dag werden Pilatus en Herodes vrienden van elkaar; voor die tijd leefden zij namelijk in vijandschap met elkaar.

LUKAS 23:5-12

Vanwege het feest was Herodes toevallig in de stad. Dus stuurde Pilatus Jezus naar Herodes en zei: 'Goed, ik trek mijn handen hiervan af.' Op dit moment waste hij zijn handen nog niet letterlijk, maar hij wilde de verantwoordelijkheid overdragen aan een ander rechtsgebied. Dus stuurde hij Jezus, hoewel Johannes dit niet vermeldt, naar het paleis van Herodes in Jeruzalem.

Herodes was blij Jezus te zien, omdat hij over Jezus had gehoord en enkele wonderen wilde zien. Maar Jezus kwam hem op geen enkele manier tegemoet. Hij verrichtte geen wonderen en sprak zelfs niet met hem. Hij wilde hem geen antwoord geven. Herodes raakte hierdoor verontwaardigd en stuurde Hem daarom terug naar Pilatus.

Nu zat Pilatus weer met Hem opgescheept, nadat Herodes zo ongeveer alle belangstelling voor de zaak had verloren. Toen deed Pilatus zijn volgende poging om Jezus vrij te laten en, eigenlijk, om van het probleem rond Jezus af te zijn. Hij bood

aan een gevangene vrij te laten, wat de stadhouder met Pascha naar gewoonte deed, en hij stelde voor dat hij misschien Jezus zou vrijlaten. Maar de Joden riepen dat zij in plaats daarvan Barabbas vrijgelaten wilden hebben, die werkelijk een misdadiger was. Pilatus kwam hun daarin tegemoet, maar hij was nog niet klaar met zijn pogingen om zich in deze zaak tegen de wil van de Joden te verzetten.

2

Geseling en ‘Zie, de Mens’

In hoofdstuk 19 staat:

Toen nam Pilatus dan Jezus en geselde Hem.

JOHANNES 19:1

Pilatus geselde Hem niet zelf. Geselen is iemand met een zweep slaan. Dit is de procedure die zo aanschouwelijk en langdurig werd uitgebeeld in de film *The Passion of the Christ*. Het gedeelte van de film dat waarschijnlijk het moeilijkst was om naar te kijken, was dat waarin de Romeinse geselaars Jezus negenendertig zweepslagen gaven.

Pilatus deed dit in de hoop Jezus de kruisiging te besparen. Het lijkt erop dat hij dacht dat het de Joden misschien tevreden zou stellen als Jezus op andere manieren zwaar genoeg mishandeld en gestraft werd, zonder dat Hij gekruisigd werd. Misschien zouden zij er dan genoeg mee nemen dat Hij niet gekruisigd werd. Pilatus wist dat Hij onschuldig was en liet Hem toch geselen. Dit is overduidelijk een schending van het recht door Pilatus. Pilatus was niet de rechtvaardigste man die ooit in een rechtszaak de leiding had, maar hij liet Jezus geselen met de gedachte dat dit misschien genoeg zou zijn.

De soldaten aan wie hij Hem overdroeg, vlochten een kroon van doornen en zetten die op Zijn hoofd. Ze deden Hem een purperen mantel om, of een scharlakenrode mantel, zoals sommige evangeliën zeggen. Misschien waren er twee mantels. Toen zeiden ze:

JEZUS DE NAZARENER, DE KONING VAN DE JODEN.

JOHANNES 19:19

en ze sloegen Hem met hun handen. Ze bespotten Hem omdat Hij de Koning van de Joden werd genoemd. Ze sloegen Hem, geselden Hem en zetten een kroon van doornen op Zijn hoofd.

Toen zij Hem bij Pilatus terugbrachten, ging Pilatus opnieuw naar buiten en zei tegen de mensen:

Pilatus dan kwam weer naar buiten en zei tegen hen: Zie, ik breng Hem tot u naar buiten, opdat u weet dat ik geen schuld in Hem vind.

JOHANNES 19:4

Dat is een heel vreemde manier om een gevangene te behandelen in wie je geen schuld vindt: Hem zo te geselen en te mishandelen. Maar Jezus kwam naar buiten, opengereten door de zweep. Er staat dat Jezus naar buiten kwam met de doornenkroon en de purperen mantel, en Pilatus zei tegen hen:

Zie, de Mens!

JOHANNES 19:5

De meesten zullen het ermee eens zijn dat Pilatus hiermee probeerde bij de Joden een beetje medelijden met Jezus op te wekken. Hij had zich echter verkeken op de mate waarin de Joden Jezus haatten. Er staat:

Toen dan de overpriesters en de dienaars Hem zagen, schreeuwden zij: Kruisig Hem , Kruisig Hem ! Pilatus zei tegen hen: Neemt u Hem en kruisig Hem , want ik vind in Hem geen schuld.

JOHANNES 19:6

Dit zou kunnen klinken alsof Pilatus hun nu toestemming heeft gegeven, maar zo bedoelt hij het niet. Hij zegt: 'Ik ga Hem niet kruisigen. Ik vind in Hem geen grond voor de doodstraf. Als jullie Hem willen kruisigen, ga dan je gang. Natuurlijk zullen jullie dan vergeldingsmaatregelen van Rome moeten ondergaan, want de Joden

hebben niet het recht om mensen te kruisigen.’ Hij geeft hun geen formele toestemming. Hij zegt: ‘Als Hij gekruisigd moet worden, zullen jullie het moeten doen, niet ik.’

Ik ben niet degene die het gaat doen. Ik heb geen enkele grond gevonden om Hem wegens welke misdaad dan ook te veroordelen.

Toen antwoordden de Joden hem:

3

Gods Zoon en Pilatus' angst

De Joden antwoordden hem: Wij hebben een wet en volgens onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelf Gods Zoon gemaakt.

JOHANNES 19:7

Hier verraadden ze ongewild hun werkelijke motief. Ze wisten dat ze aanvankelijk niet met deze beschuldiging konden komen, omdat het de Romeinen werkelijk niets kon schelen. Als Jezus de Joodse God had gelasterd, zouden de Romeinen daar geen aanstoot aan nemen. De Joden hadden juist dit de avond ervoor in hun Sanhedrin aangevoerd als reden om te zeggen dat Hij moest sterven, omdat ze gevoelig waren voor wat zij als godslastering beschouwden. Omdat Jezus tegen hen had gezegd dat Hij de Zoon van God was, zeiden ze daarom:

Toen scheurde de hogepriester zijn kleren en zei: Hij heeft God gelasterd. Waarom hebben wij nog getuigen nodig? Zie, nu hebt u Zijn godslastering gehoord. Wat denkt u? En zij antwoordden en zeiden: Hij is schuldig en verdient de dood.

MATTHEÛS 26:65-66

Tot nu toe hadden ze die specifieke informatie voor Pilatus achtergehouden. Ze raakten gefrustreerd. Pilatus werkte niet mee en dit sleepte veel langer voort dan ze hadden gedacht. Geërgerd zeiden ze: ‘Luister, onze wet veroordeelt iemand die het

soort dingen zegt dat Hij heeft gezegd. Werk nu gewoon even met ons mee. Hij heeft gezegd dat Hij de Zoon van God was.'

Toen Pilatus dat hoorde, staat er:

Toen Pilatus dan deze woorden hoorde, werd hij nog meer bevreesd,

JOHANNES 19:8

Dat is interessant. Hij was niet bang voor de Joden. Voor wie was hij bang? Blijkbaar was hij bang voor Jezus. Hij wist niet dat Jezus beweerd had de Zoon van God te zijn. Blijkbaar had Jezus' houding grote indruk op hem gemaakt. En waarschijnlijk ook door de droom waarover de vrouw van Pilatus hem bericht had gestuurd, namelijk dat Jezus onschuldig was en dat hij niets met Hem te maken moest hebben. Blijkbaar dacht hij: 'Als deze Man beweert de Zoon van God te zijn, dan is Hij dat misschien ook.'

De Romeinen zouden natuurlijk geen trinitarisch of christelijk idee hebben van wat het betekent om de Zoon van God te zijn. De Joden trouwens evenmin. Maar volgens de Romeinen kwamen de goden soms naar beneden om met mensen samen te wonen. In de Griekse en Romeinse mythologie hadden de goden inderdaad betrekkingen met menselijke vrouwen en kregen ze kinderen.

Toen Pilatus hoorde dat Jezus beweerd had de Zoon van God te zijn, zouden veel mensen Hem gewoon als een waanzinnige afschrijven wanneer Hij zulke dingen zei. Maar Pilatus stond meer open voor die mogelijkheid. Op grond van wat hij had waargenomen, leek het hem niet belachelijk. Het beangstigde hem te bedenken dat de Man over Wie hij moest oordelen misschien een zoon van God was, of de Zoon van God.

Dus ging hij het pretorium weer binnen en zei tegen Jezus:

en hij ging opnieuw het gerechtsgebouw in en zei tegen Jezus: Waar komt U vandaan? Maar Jezus gaf hem geen antwoord.

JOHANNES 19:9

Hij bedoelde niet uit welke stad. Hij bedoelde: 'Komt U van de aarde of ergens anders vandaan?'

Hij had genoeg geantwoord.

Toen zei Pilatus tegen Hem:

Pilatus dan zei tegen Hem: Spreekt U niet tot mij? Weet U niet dat ik macht heb U te kruisigen, en macht heb U los te laten?

JOHANNES 19:10

Jezus antwoordde:

Jezus antwoordde: U zou geen enkele macht tegen Mij hebben, als het u niet van boven gegeven was; daarom heeft hij die Mij aan u overgeleverd heeft, een grotere zonde dan u .

JOHANNES 19:11

4

Gezag van boven en politieke chantage

Wat Hij daarmee blijkbaar bedoelt, is dat Pilatus de door God aangestelde bestuurder was. Zoals Paulus in Romeinen hoofdstuk 13 zei:

Er is geen gezag dan van God.

ROMEINEN 13:1

God had Pilatus in een positie geplaatst waarin hij het land rechtvaardig moest besturen. De mensen die Jezus aan hem overdroegen om een onrechtvaardig vonnis te krijgen, waren schuldiger dan ze anders zouden zijn. Ze probeerden namelijk niet alleen het recht te verdraaien, maar ze probeerden het door God ingestelde recht te verdraaien. Je hebt gezag omdat God je gezag heeft gegeven, en degenen die jou proberen te corrumperen, proberen de door God gegeven aanstelling te ondermijnen. Ze zondigen tegen God door hier een onrechtvaardig vonnis te proberen te krijgen. Daarom is hun zonde groter dan die anders geweest zou zijn als dit niet het geval was.

Van toen af probeerde Pilatus Hem los te laten, maar de Joden schreeuwden: Als u Deze loslaat, bent u niet de vriend van de keizer; iedereen die zichzelf koning maakt, verzet zich tegen de keizer.

JOHANNES 19:12

We weten niet precies hoe dat in zijn werk ging, maar blijkbaar redetwistte hij met de Joden en deed hij wat hij kon om hen ervan te overtuigen van gedachten te veranderen. Maar de Joden riepen:

Als je deze man laat gaan, ben je geen vriend van Caesar. Wie zichzelf tot koning maakt, keert zich tegen Caesar.

Pilatus reageerde op verschillende manieren wanneer hij hen dingen hoorde zeggen. Toen hij hen hoorde zeggen: 'Hij heeft gezegd dat Hij de Zoon van God is,' werd hij banger. Toen ze zeiden: 'Je bent geen vriend van de keizer als je deze Man, Die beweerde een koning te zijn, niet veroordeelt,' beseftte Pilatus dat ze een vuil spel speelden.

In feite lieten ze doorschemeren: 'Als je Hem laat gaan, kan de keizer te horen krijgen dat je een man hebt laten lopen die in het eigen rijk van de keizer een rivaal van hem is. Dat klinkt als verraad. Je bent verplicht mensen tegen te houden die zich tegen het gezag van de keizer keren. Als je Hem laat gaan, kun je onmogelijk een vriend van de keizer zijn.' Daarmee werd stilzwijgend gedreigd dat de keizer hiervan te horen zou krijgen.

Ze chanteerden hem. Uiteindelijk zeiden ze: 'Als je niet doet wat wij zeggen, gaat je hoofd rollen. De keizer zal ervan horen en hij zal niet blij zijn met je vonnis.'

Toen Pilatus dan deze woorden gehoord had, bracht hij Jezus naar buiten en ging op de rechterstoel zitten, op de plaats die Lithostrotos genoemd wordt, en in het Hebreeuws Gabbatha. En het was de voorbereiding van het Pascha, ongeveer het zesde uur; en hij zei tegen de Joden: Zie, uw Koning!

JOHANNES 19:13-14

5

Vorbereidingsdag en dag van kruisiging

‘Vorbereidingsdag’ is over het algemeen een formele benaming voor vrijdag. De Joden hadden natuurlijk andere namen voor de dagen van de week dan wij, en vrijdag heette Vorbereiding. Dat was de officiële naam van vrijdag, omdat ze zich iedere vrijdag voorbereidden op de sabbat, die vrijdag bij zonsondergang begon. De zesde dag van de week, die vrijdag was, werd dus Vorbereidingsdag genoemd. Er staat dat dit de Vorbereidingsdag van het Pascha was.

Dit kan twee dingen betekenen. Het kan betekenen dat het de vrijdag van de week van het Pascha was. Of het kan eenvoudig betekenen dat het de dag was waarop de mensen de maaltijd van het Pascha zouden voorbereiden. Het Pascha kan de dag van het Pascha zijn, of het kan de hele week zijn, met inbegrip van het Feest van de ongezuurde broden. Daarmee duurt het in totaal acht dagen: het Pascha plus zeven dagen van de ongezuurde broden.

Op grond van deze uitspraak wordt traditioneel gezegd dat Jezus op vrijdag is gekruisigd, omdat je dit zo kunt lezen dat dit de vrijdag van de week van het Pascha is. Maar anderen hebben geopperd dat dit geen vrijdag was. Het was donderdag of woensdag, op grond van de aanname dat er in de loop van een feestweek nog andere heilige dagen zijn. Vooral de eerste en de laatste dag van de feestweek werden behandeld alsof het sabbatdagen waren, zelfs als ze niet op zaterdag vielen. Daarom zou de eerste dag van de week van het Pascha als een sabbat gelden, en de dag ervoor als een Vorbereidingsdag, zoals een vrijdag, hoewel het misschien een andere dag van de week was.

Sommigen hebben daarom betoogd dat dit niet werkelijk vrijdag was, maar een andere dag van de week. De voornaamste reden voor dit betoog is wat Jezus had gezegd:

Want zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van de grote vis was, zo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde zijn. ::: Als Hij zaterdagavond of zondagochtend vóór zonsopgang opstond, dan zou het feit dat Hij drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde was, moeten betekenen dat Hij op donderdag of woensdag werd gekruisigd, afhankelijk van hoe je telt. Er zijn dus alternatieve theorieën. Degenen die van mening zijn dat Hij op vrijdag werd gekruisigd, zeggen dat Hij gedeelten van drie dagen in het graf lag en dat dit slechts een Joodse uitdrukking is. Het was de Voorbereidingsdag van het Pascha, en ongeveer het zesde uur. Hier hebben we een van de problemen bij het met elkaar in overeenstemming brengen van de Evangelieën, want Jezus staat op het punt om rond het zesde uur veroordeeld te worden. Maar daarna werd Jezus natuurlijk gekruisigd. Volgens Markus 15, vers 25, werd Jezus op het derde uur gekruisigd. Markus 15, vers 25 zegt: ::: {.bijbelcitaat data-ref="Mark 15:25" data-label="Markus 15:25" data-kind="paraphrase"} En het was het derde uur en zij kruisigden Hem.

MATTHEÛS 12:40

Denk daar eens over na: als Jezus op het derde uur werd gekruisigd en Hij toch op het zesde uur voor Pilatus terechtstaat, dan lijkt de kruisiging drie uur vóór het proces tegen Jezus plaats te vinden. Anders gezegd: dit proces vindt drie uur na de kruisiging plaats, wat natuurlijk belachelijk is.

6

Joodse en Romeinse tijdrekening

De oplossing die hiervoor gewoonlijk wordt aangedragen, en die volgens mij zinnig is, luidt dat Markus de Joodse tijdrekening gebruikte. In de Joodse tijdrekening begint de dag om zes uur 's morgens en worden vanaf dat moment de uren geteld. Het derde uur is voor de Jood daarom negen uur 's morgens. De meeste geleerden zijn het erover eens dat Jezus om negen uur 's morgens werd gekruisigd, wat Markus het derde uur noemt. Markus 15:34 situeert Jezus' laatste roep rond het negende uur, en vers 37 vermeldt vervolgens Zijn sterven. Markus 15:25 zegt dus dat Jezus op het derde uur werd gekruisigd; vers 34 situeert Zijn laatste roep rond het negende uur en vers 37 vermeldt Zijn sterven. Hij leefde daarom zes uur aan het kruis. Alle geleerden die ik ken, begrijpen dit zo dat Hij om negen uur 's morgens werd gekruisigd en om drie uur 's middags stierf.

Markus kan geen andere manier van tijdrekening hebben gebruikt, want anders laat hij Jezus om drie uur 's nachts kruisigen en om negen uur 's morgens sterven. Jezus werd beslist niet om drie uur 's nachts gekruisigd. Of je laat Hem om drie uur 's middags kruisigen en om negen uur 's avonds sterven. Ook dat werkt niet, want Jezus stierf vóór zonsondergang en ze wilden Hem haastig begraven voordat de zon onderging. Het is duidelijk dat Markus de Joodse tijdrekening moet gebruiken wanneer hij zegt dat Jezus op het derde uur werd gekruisigd en op het negende uur stierf. Dat zou betekenen dat Hij om negen uur 's morgens werd gekruisigd en om drie uur 's middags stierf.

Men denkt dat Johannes misschien de Romeinse tijdrekening gebruikt. Dit wordt betwist. Maar als Johannes de Romeinse tijd gebruikt, betekent dit dat hij de uren vanaf middernacht begint te tellen, net als wij. Wanneer hij dus zegt dat het het zesde uur was, bedoelt hij volgens de Romeinse tijdrekening zes uur 's morgens. Dit neemt het probleem weg: het proces tegen Jezus voor Pilatus vond rond zes uur 's morgens plaats, en drie uur later werd Hij gekruisigd. Dat zou ons probleem oplossen.

Dus in vers 14:

Het was de Voorbereidingsdag van het Pascha, rond het zesde uur. Hij zei tegen de Joden: Kijk, jullie koning! Maar zij schreeuwden: Weg met Hem! Weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus vroeg hun: Moet ik jullie koning kruisigen? De hogepriesters antwoordden: Wij hebben geen andere koning dan Caesar. Toen leverde hij Hem aan hen uit om gekruisigd te worden. Ze namen Jezus mee en voerden Hem weg.

Nu zullen we op dit moment niet naar Markus en Mattheüs kijken. Maar zij zeggen dat, nadat Pilatus Hem aan hen had overgeleverd, de soldaten Jezus bleven bespotten en mishandelen. Dat staat opgetekend in Markus 15 en Mattheüs 27.

Nu vers 17:

7

Naar Golgotha met het kruis

En terwijl Hij Zijn kruis droeg, ging Hij de stad uit naar de plaats die Schedelplaats genoemd wordt en in het Hebreeuws Golgotha.

JOHANNES 19:17

Maar in het Grieks wordt het Calvarie genoemd. Het betekent de Schedelplaats. De heuvel waar Jezus werd gekruisigd, ziet er blijkbaar uit als een schedel. Er ligt tegenwoordig zo'n heuvel net buiten Jeruzalem. Die ligt daar natuurlijk al sinds die tijd, en zelfs al langer. Hij lijkt echt heel sterk op een schedel. De groeven in de zijkant ervan lijken, wanneer de zon er op een bepaalde manier op schijnt, heel sterk op de oogkassen en neus en dergelijke van een schedel. En daarom denkt men dat dit de plaats is waar Jezus werd gekruisigd. Er wordt ons immers verteld dat die de Schedelplaats werd genoemd, en die plek zou goed aan die beschrijving voldoen.

Nu staat er dat Hij naar buiten ging en Zijn eigen kruis droeg. In de synoptische evangeliën lezen we niet dat Jezus Zijn eigen kruis droeg. Maar in al die evangeliën lezen we dat de bewakers een man uitkozen die Simon van Cyrene heette, om het kruis van Jezus voor Hem te dragen. Johannes zegt dat Jezus naar buiten ging terwijl Hij Zijn kruis droeg, en de andere evangeliën vertellen ons dat Simon van Cyrene door de Romeinen werd uitgekozen om Zijn kruis te dragen. Daarom neemt men aan, hoewel het nergens in de Schrift wordt gezegd, dat Jezus Zijn kruis aanvankelijk droeg, maar

niet in staat was om helemaal tot Golgotha te komen. Hij was immers mishandeld en geslagen, had veel bloed verloren en had de voorgaande nacht niet geslapen. Hij was uitgeput. En daarom was Hij, hoewel Hij begon met het dragen van Zijn kruis, blijkbaar niet in staat om het helemaal af te maken. En dus werd een andere man uitgekozen om het kruis de rest van de weg te dragen.

En er staat in vers 18:

8

Jezus tussen twee misdadigers

Daar kruisigden zij Hem en met Hem twee anderen, aan elke kant één, en Jezus in het midden.

JOHANNES 19:18

Nu wordt ons niets verteld over die twee anderen die bij Hem waren, of over wat hun misdaad was. Johannes vertelt ons feitelijk weinig meer dan wat we hier hebben. De andere evangeliën vertellen ons wel dat Hij werd bespot door de misdadigers, maar ook door omstanders, voorbijgangers en de overpriesters. Terwijl Jezus aan het kruis hing, bespotten iedereen Hem, behalve natuurlijk de vrouwen die daar waren en Johannes. Maar zelfs de mannen die met Hem gekruisigd waren, bespotten Hem.

Lukas vertelt ons echter iets wat geen van de andere evangeliën vertelt. Een van die andere misdadigers werd het bespotten van Hem moe en raakte zo onder de indruk van Jezus, dat hij ging geloven dat Jezus misschien werkelijk de Koning van de Joden was. En hij zei:

En hij zei tegen Jezus: Heere, denk aan mij, als U in Uw Koninkrijk gekomen bent.

LUKAS 23:42

Deze twee dieven bespotten Hem aanvankelijk, maar een van hen sloeg een andere toon aan, veranderde van gedachten en werd behouden.

Nu rijst de vraag: waarom werden deze mannen samen met Hem gekruisigd? Waarom op deze dag? Dit was een vreemde dag om mensen te kruisigen, aangezien de Joden in de hele stad zich klaarmaakten voor het Pascha. Stond het al vast dat deze mannen die dag gekruisigd zouden worden, en werd Jezus gewoon bij hen gevoegd omdat er toch al een kruisiging zou plaatsvinden? Of was het andersom? Was het omdat Jezus werd gekruisigd, en Pilatus tegen zijn wil gedwongen werd Hem te kruisigen, dat hij ook deze twee mannen op hetzelfde moment liet kruisigen?

Toen Barabbas werd gearresteerd, werden enkele van zijn medestanders in de opstand samen met hem gearresteerd. Het is mogelijk dat deze twee metgezellen van Barabbas waren. Misschien besloot Pilatus dat hij niet ook de metgezellen van Barabbas zou laten ontkomen. Hij was gedwongen Barabbas vrij te laten en kan, om de Joden dwars te zitten, ervoor gekozen hebben de metgezellen van Barabbas tegelijk met Jezus te kruisigen. Het is maar een gok. Ik weet niet zeker hoe normaal het zou zijn geweest om op een dag als deze naast Jezus nog twee anderen te kruisigen. Ik weet dat de Romeinen in de loop van hun optreden veel mensen hebben gekruisigd, maar deze dag was een heilige dag voor de Joden. Of er zou in elk geval tegen zonsondergang een heilige dag voor hen aanbreken. Het was een ongelegen moment om een kruisiging uit te voeren. En toch besloot Pilatus, toen besloten was Jezus te kruisigen, blijkbaar ook deze mannen op hetzelfde moment te kruisigen. Misschien was dit zijn manier om het de Joden betaald te zetten dat ze Barabbas vrij hadden gekregen. Dit kan ook een manier zijn geweest om Barabbas te straffen door zijn twee metgezellen te doden. Het is maar een gok.

9

Het opschrift boven het kruis

Nu schreef Pilatus een opschrift en bevestigde dat aan het kruis. En daarop stond:

En Pilatus schreef ook een opschrift en zette dat op het kruis; en er was geschreven: JEZUS DE NAZARENER, DE KONING VAN DE JODEN. Dit opschrift dan lazen velen van de Joden, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd, was dicht bij de stad; en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks en in het Latijn. De overpriesters van de Joden dan zeiden tegen Pilatus: Schrijf niet: De Koning van de Joden, maar dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning van de Joden.

JOHANNES 19:19-21

En veel van de Joden lazen dit opschrift, want de plaats waar Jezus werd gekruisigd, lag dicht bij de stad. En het was geschreven in het Hebreeuws, Grieks en Latijn. Toen zeiden de overpriesters van de Joden tegen Pilatus:

Schrijf niet: De koning van de Joden, maar: Hij zei dat Hij de koning van de Joden was.

Nu gaf dit bord, dat boven het hoofd van een gevangene aan het kruis werd bevestigd, gewoonlijk aan waarvan hij werd beschuldigd. Zo konden voorbijgangers aan de misdaad die op het bord boven zijn hoofd stond, zien waarom hij werd gekruisigd. En Pilatus schreef eenvoudig:

JEZUS DE NAZARENER, DE KONING VAN DE JODEN.

JOHANNES 19:19

alsof Hij werd gekruisigd omdat Hij de Koning van de Joden was. En zij zeiden:

Waar Hij werkelijk van wordt beschuldigd, is niet dat Hij de koning van de Joden is, maar alleen dat Hij heeft gezegd dat Hij de koning van de Joden was.

Maar Pilatus antwoordde:

Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

JOHANNES 19:22

Ik heb het geschreven.

Dit betekent óf dat hij Jezus werkelijk wilde eren met deze laatste verklaring dat Hij de Koning van de Joden was, óf, en dat is waarschijnlijker, dat hij de Joden wilde ergeren. Jezus zag er daar tenslotte niet bepaald uit als een koning. Als dit het soort koning is dat de Joden hebben, dan moeten de Joden wel een behoorlijk meelijwekkend volk zijn. Want daar hangt hun koning: gekruisigd, toegetakeld, geslagen en bebloed. Misschien wilde hij het niet veranderen omdat hij het zo had geformuleerd om de Joden te beledigen.

10

Verdeling van Jezus' kleren

Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen ze Zijn kleren en verdeelden die in vier delen, voor iedere soldaat een deel, en ook het onderkleed. Het onderkleed was zonder naad, van bovenaf uit één stuk geweven, en het was dus een tamelijk kostbaar kledingstuk. Blijkbaar had Jezus dat gekregen van een vrouw die Hem bewonderde en die het waarschijnlijk voor Hem had gemaakt. Ze wilden dat niet kapotscheuren. Er stonden vier hoofdmannen aan de voet van het kruis. Ze namen Zijn bovenkleed, scheurden het in vier stukken en ieder nam één stuk. Stof had waarde. Maar dat wilden ze niet met het onderkleed doen, want wat voor nut zou dat hebben? Aan een kwart van een onderkleed hadden ze niets, en het was een kostbaar kledingstuk.

In plaats daarvan staat er dus:

Zij dan zeiden tegen elkaar: Laten wij dat niet scheuren, maar laten wij erom loten voor wie het zal zijn. Opdat het Schriftwoord vervuld zou worden dat zegt: Zij hebben Mijn kleren onder elkaar verdeeld en over Mijn kleed hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de soldaten gedaan.

JOHANNES 19:24

Johannes zegt dat dit gebeurde opdat de Schrift vervuld zou worden:

Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad.

PSALMEN 22:19

Dit is natuurlijk een opmerkelijke profetie in Psalm 22 vers 18, een psalm die de kruisiging van de Messias beschrijft. Een van de dingen die erin staan, is dat ze Zijn kleren verdeelden en het lot wierpen om Zijn kleren. Dat deden ze. Eén van Zijn kledingstukken verdeelden ze onder elkaar; om het andere wierpen ze het lot. Het was een opmerkelijke vervulling van die profetie. De soldaten hebben deze dingen dus gedaan.

Nu vers 25:

11

De vrouwen bij het kruis

En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder, de zuster van Zijn moeder, en Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena.

JOHANNES 19:25

In de Engelse formulering kan de interpunctie zo worden opgevat dat de zus van de moeder van Jezus Maria was, de vrouw van Klopas; de weergegeven HSV onderscheidt hen door „en Maria” als afzonderlijke personen. Maar dat lijkt geen redelijke manier om de leestekens te plaatsen, want dat zou betekenen dat Maria, de moeder van Jezus, een zus had die ook Maria heette. Hoewel Maria in de Bijbel en destijds in Israël een uiterst veelvoorkomende naam was, denk ik niet dat de naam zo veel voorkwam dat ouders twee van hun dochters dezelfde naam zouden geven.

Waarschijnlijk worden hier dus vier vrouwen genoemd: Maria, de moeder van Jezus; de zus van Maria, van wie de naam hier niet wordt genoemd; Maria Magdalena; en Maria, de vrouw van Klopas. Alle vrouwen van wie de naam wordt genoemd, heten

Maria: Maria, de moeder van Jezus, Maria Magdalena en Maria, de vrouw van Klopas. Er is nog een vrouw van wie de naam niet wordt genoemd, en dat was de tante van Jezus, de zus van Zijn moeder.

In de parallelle gedeelten in Markus en Mattheüs vinden we deze vrouwen opnieuw genoemd, bijvoorbeeld in Markus 15 vers 40. Daar staat:

En er waren daar ook vrouwen, die uit de verte toekeken; onder hen waren ook Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jakobus de kleine en van Joses, en Salome,

MARKUS 15:40

De moeder van Jezus wordt hier niet genoemd. In plaats van vier vrouwen worden er maar drie genoemd. Dit zijn de drie anderen, naast de moeder van Jezus. Maria Magdalena staat in beide opsommingen. Hier wordt nog een Maria genoemd, hoewel ze hier de moeder van Jakobus de Kleine en van Joses wordt genoemd. Dat moet ook Maria zijn, de vrouw van Klopas. De derde vrouw is Salome, en dit moet de zus van de moeder van Jezus zijn. Haar naam wordt in Johannes niet genoemd, maar in Markus wordt ze Salome genoemd.

Wanneer je naar Mattheüs 27 kijkt, worden deze vrouwen opnieuw genoemd. In Mattheüs 27 vers 55 en 56 staat:

En er waren daar veel vrouwen, die uit de verte toekeken; zij waren Jezus gevolgd van Galilea om Hem te dienen. Onder hen waren Maria Magdalena en Maria, de moeder van Jakobus en Joses, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

MATTHEÛS 27:55-56

Opnieuw hebben we dezelfde drie die in Markus worden genoemd. Ze worden ook in Johannes genoemd, maar Johannes voegt de moeder van Jezus aan de lijst toe.

We hebben Maria Magdalena. We hebben Maria, de moeder van Jakobus en Joses, die blijkbaar ook de vrouw van Klopas is. We hebben de derde vrouw, van wie de naam niet wordt genoemd en die in Johannes alleen wordt aangeduid als de zus van Maria, de moeder van Jezus, maar die in Markus Salome wordt genoemd. Hier wordt gezegd

dat zij de moeder van de zonen van Zebedeüs is. Met andere woorden, zij is de moeder van Jakobus en Johannes. Zij is ook Salome. Zij is ook de tante van Jezus. Jakobus en Johannes zijn dus volle neven van Jezus.

Dit verklaart misschien waarom Jakobus en Johannes in de synoptische evangeliën, toen ze Jezus om plaatsen aan Zijn rechter- en linkerhand in Zijn Koninkrijk wilden vragen, naar hun moeder gingen en haar Jezus lieten benaderen. Waarom zou hun moeder enige onderhandelingspositie tegenover Jezus hebben? Omdat zij Zijn tante was. Zij was de zus van Zijn moeder. Daarom dacht ze misschien dat Jezus haar op een andere manier zou eren dan alleen Zijn volle neven. Ze vergisten zich.

Maar deze vrouwen zijn daar, vier vrouwen. Er zijn trouwens ook andere vrouwen. De andere evangeliën noemen daarnaast nog andere vrouwen, maar deze worden bij name genoemd.

Vers 26:

12

Jezus vertrouwt Maria aan Johannes toe

Toen nu Jezus Zijn moeder zag en de discipel die Hij liefhad, bij haar zag staan, zei Hij tegen Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon.

JOHANNES 19:26

De discipel die Hij liefhad, is volgens ons Johannes. Toen zei Hij tegen de discipel:

Daarna zei Hij tegen de discipel: Zie, uw moeder. En vanaf dat moment nam de discipel haar in zijn huis .

JOHANNES 19:27

En vanaf dat uur nam die discipel haar bij zich in huis. Dit betekent dat Jozef gestorven moet zijn. Voor zover we het laatst wisten, leefde Jozef nog toen Jezus twaalf jaar oud was, volgens Lukas 2. Maria en Jozef waren Jezus kwijtgeraakt toen Hij als twaalfjarige bij de tempel was, en ze vonden Hem weer terug. Maar na Jezus'

twaaalfde levensjaar horen we nooit meer iets over Jozef. Jozef kan daarna nog enige tijd geleefd hebben, maar tegen de tijd dat Jezus Zijn bediening begon, was Jozef blijkbaar gestorven.

Dat blijkt uit het feit dat tijdens de bediening van Jezus, ook helemaal aan het begin in Johannes 2 bij de bruiloft te Kana, Jezus' moeder en broers daar waren, maar Jozef niet. Later, toen Jezus naar een andere stad ging, Kapernaüm, gingen Zijn moeder en broers met Hem mee, maar Jozef niet. Blijkbaar was Maria inmiddels weduwe en was Jozef niet meer in beeld. Als Jozef nog geleefd had, zou er geen reden zijn geweest waarom Jezus de zorg voor Zijn moeder aan een van Zijn discipelen zou toevertrouwen.

Waarom vertrouwde Hij de zorg voor haar niet toe aan een van Zijn broers, zoals Jakobus, die later apostel werd? Omdat hij pas later apostel werd. Jakobus was op dit moment geen gelovige. Als oudste zoon van het gezin, en omdat Hij het recht had zulke beslissingen te nemen, vertrouwde Jezus de zorg voor Zijn moeder blijkbaar toe aan iemand die een vertrouwde discipel was, de discipel die Jezus liefhad. Hij zei tegen hen:

Dat is je moeder.

en:

Dat is je zoon.

Deze twee uitspraken samen worden beschouwd als het eerste van de zeven kruiswoorden van Jezus. Drie van de zeven kruiswoorden staan in Johannes. Hier in vers 26 en 27 staan er twee, maar die worden gewoonlijk als één samengenomen. Er staan dus drie van zulke uitspraken in Johannes. De andere twee vinden we in de volgende paar verzen.

13

De zeven kruiswoorden van Jezus

Hierna zei Jezus, omdat Hij wist dat nu alles volbracht was, opdat het Schriftwoord vervuld zou worden: Ik heb dorst! Er stond dan een kruik vol zure wijn en ze vulden een spons met zure wijn, omwikkelden die met hysop en brachten die aan Zijn mond.

JOHANNES 19:28-29

Dat was een soort struikachtige tak.

Toen Jezus dan de zure wijn genomen had, zei Hij: Het is volbracht! En Hij boog het hoofd en gaf de geest.

JOHANNES 19:30

Hier hebben we drie van Jezus' kruiswoorden. Er is de opmerking tegen Zijn moeder en tegen Johannes, die gewoonlijk als één wordt beschouwd wanneer mensen deze uitspraken tellen. Dan is er Zijn uitspraak:

Ik heb dorst.

die ertoe leidde dat ze Hem de zure wijn gaven die daar stond. En dan:

Het is klaar.

Er zijn nog vier andere uitspraken die Jezus aan het kruis deed en die in de andere evangeliën zijn opgetekend. Drie ervan staan in Lukas en één staat in Mattheüs en Markus. Lukas 23:34 vermeldt dat Jezus zei:

En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. En ze verdeelden Zijn kleren en wierpen het lot.

LUKAS 23:34

Lukas beschrijft dit alsof het misschien gebeurde terwijl ze Hem aan het kruis spijkerden. Het was helemaal aan het begin van de kruisiging. Jezus hing zes uur levend aan het kruis voordat Hij stierf. Ergens vroeg in die periode zei Hij dus:

Vader, vergeef het hun. Ze weten niet wat ze doen.

zoals Lukas in Lukas 23:34 vermeldt.

We weten de volgorde van de andere uitspraken niet, omdat we ze niet allemaal in één evangelie hebben. We weten niet op welk moment in die periode Jezus deze dingen zei. Op een bepaald moment zei Hij tegen de misdadiger aan het kruis:

En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn.

LUKAS 23:43

Dat is nog een van de uitspraken die Lukas vermeldt. Die staat in Lukas 23:43.

De andere uitspraak die Lukas vermeldt, behoort blijkbaar tot Zijn laatste woorden. Het is niet duidelijk of het laatste wat Hij zei dit was:

Het is klaar.

zoals Johannes vermeldt, of de uitspraak die in Lukas 23:46 staat:

En Jezus riep met luide stem en zei: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest.

LUKAS 23:46

Naar alle waarschijnlijkheid was die uitspraak Zijn laatste. Waarschijnlijk zei Hij dus:

Het is klaar.

en daarna:

Vader, Ik leg Mijn geest in Uw handen.

We kunnen hier niet zeker van zijn.

De andere uitspraak, die niet in Johannes of Lukas is opgetekend, maar wel in Markus en Mattheüs staat, bestaat uit de Aramese woorden:

Ongeveer op het negende uur riep Jezus met een luide stem: Eli, Eli, lama sabachtani? Dat betekent: Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?

MATTHEÛS 27:46

****Versnummering:**** wat de spreker Psalm 22:1 noemt, staat in de HSV in Psalmen 22:2; het citaatblok geeft Mattheüs 27:46 weer.

wat in het Nederlands betekent:

Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?

Dit is duidelijk een citaat uit Psalmen 22:2 volgens de versnummering van de HSV. Psalm 22 was een psalm waarvan de profetieën op datzelfde moment, met Hem aan het kruis, in vervulling gingen. Dat Hij de woorden uit Psalmen 22:2 uitriep, was ongetwijfeld ten minste gedeeltelijk bedoeld om de aandacht van de omstanders te vestigen op het feit dat de psalm voor hun ogen bezig was in vervulling te gaan. Dat staat in Mattheüs 27:46 en ook in Markus 15:34.

Dit zijn de zeven kruiswoorden van Jezus. Hun precieze volgorde is niet bekend. Elk ervan zit boordevol betekenis. We zouden erop kunnen ingaan, maar toen Hij zei:

Toen Jezus dan de zure wijn genomen had, zei Hij: Het is volbracht! En Hij boog het hoofd en gaf de geest.

JOHANNES 19:30

het laatste wat in het Evangelie van Johannes wordt vermeld, in Johannes 19:30, was dit geen nederlaagkreet. Sterker nog, het lijkt een overwinningskreet te zijn geweest waarmee Hij zei:

Het is gedaan.

Het is eigenlijk één woord. In het Grieks is het tetelestai. In de Griekse taal was dat een overwinningskreet, zoals een generaal die kon uitroepen wanneer hij zag dat zijn eigen troepen de vijanden op de vlucht hadden gejaagd. In feite zou hij verklaren: „We hebben gewonnen.” Tetelestai betekende in feite: „Wij winnen. De overwinning is van ons.” En dat is blijkbaar het woord dat Jezus uitriep, hoewel Hij misschien een Aramees equivalent ervan heeft uitgeroepen. Johannes vond dat het woord dat Jezus gebruikte correct kon worden vertaald met het Griekse tetelestai. En dan staat er dat Hij Zijn geest gaf. En zo stierf Jezus aan het kruis.

In vers 31 staat:

14

Benen breken vóór de sabbat

Opdat de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op de sabbat, omdat het de voorbereiding was (want de dag van die sabbat was een grote dag), vroegen de Joden dan aan Pilatus of hun benen gebroken en zij weggenomen mochten worden.

JOHANNES 19:31

Er staat dat die sabbat een hoogtijdag was. Dat betekent dat het de eerste dag van de Paschaweer was. En degenen die beweren dat het geen vrijdag was, gebruiken dit als bewijstekst. Ze zeggen: ‘Zie je wel, dit was geen gewone sabbat. Dit was een bijzondere sabbat op een andere dag van de week. Hij werd alleen maar een sabbat genoemd omdat het de eerste dag van de Paschavering was.’

Aan de andere kant klinkt de formulering wel alsof er staat dat het een sabbat was. Het was ook een hoogtijdag. Die bepaalde sabbat was een hoogtijdag. Dat wil zeggen, het klinkt alsof de Paschaweer dat jaar op een sabbat begon, terwijl die in verschillende jaren op verschillende dagen van de week zou beginnen. Het klinkt alsof hij erop wijst dat dit de sabbat was en dat deze specifieke sabbat een hoogtijdag was.

Hoe dan ook, of het nu vrijdag was of een andere dag, er staat dat de Joden Pilatus vroegen hun benen te laten breken en hen weg te laten halen. Het breken van de benen lijkt misschien alleen maar een verdere daad van wreedheid, maar het diende in feite

om hun dood te bespoedigen. Iemand die door kruisiging stierf, stierf niet doordat hij doodbloedde. Hoewel ze bloedden, bleven ze vaak drie dagen leven voordat ze stierven. Het bloed stolde en in die drie dagen verloren ze geen enorme hoeveelheden bloed. Eerst bloedden ze, maar daarna kwamen er korsten op de wonden, enzovoort. Vervolgens hingen ze daar gewoon met pijn.

Ze stierven door verstikking. Doordat ze aan hun armen hingen, konden ze niet goed ademhalen. Daarom waren hun voeten aan een steun vastgespijkerd, met hun benen gebogen. Ze konden hun benen strekken om de druk op hun borst en longen te verminderen, zodat ze konden ademhalen. Om adem te halen, moesten ze zichzelf met hun voeten, met hun benen, een beetje optillen. En als ze dat niet konden doen, stikten ze.

Het breken van hun benen betekende eenvoudigweg dat ze onmiddellijk zouden stikken, in plaats van dagenlang te blijven hangen. Het was wreed om hun benen te breken en zeer pijnlijk. Maar als hun benen niet gebroken werden, zouden ze daar blijven hangen en nog drie dagen lijden. In zekere zin was het een genadedood, maar het werd niet gedaan om barmhartig te zijn. Het werd gedaan om de klus te klaren, zodat ze de lichamen naar beneden konden halen en begraven, en dit konden afronden voordat de sabbat aanbrak.

15

Jezus' dood bevestigd door de speer

De soldaten dan kwamen en braken wel de benen van de eerste en van de ander die met Hem gekruisigd was, maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al gestorven was, braken zij Zijn benen niet. Maar een van de soldaten stak met een speer in Zijn zij en meteen kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, die getuigt ervan, en zijn getuigenis is waar, en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook u gelooft. Want deze dingen zijn geschied, opdat het Schriftwoord vervuld wordt: Geen been van Hem zal gebroken worden. En verder zegt een ander Schriftwoord: Zij zullen zien op Hem Die zij doorstoken hebben.

JOHANNES 19:32-37

Ze braken Jezus' benen niet omdat dat niet nodig was. Hij was al dood. De Romeinen wisten hoe ze konden zien of iemand dood was. Ze wisten hoe ze mensen moesten doden. Deze soldaten waren goed opgeleid en ze konden zien dat Hij dood was. Maar om te zorgen dat iedereen er zeker van kon zijn, doorboorden ze Zijn zij en blijkbaar ook Zijn hart. Rond het hart bevindt zich een zakje met heldere vloeistof. Het lijkt op water. En toen Jezus' zij werd doorboord, kwamen deze vloeistof en het bloed samen naar buiten. Dat betekende dat Zijn hart was doorboord en dat Hij beslist dood was.

Het is belangrijk dat Johannes hiervan getuigt, omdat er altijd mensen zijn geweest die dachten: 'Die opstanding van Jezus waar jullie het over hebben — misschien was Hij niet echt dood. Misschien hield men Hem ten onrechte voor dood. En toen ze Hem in het graf legden, kwam Hij daarom gewoon weer bij en kwam Hij eruit. Iedereen dacht toen ten onrechte dat Hij uit de dood was opgestaan.'

Johannes getuigt dat hij daar bij het kruis was. Hij zag het bloed en het water uit Zijn zij komen. Hij weet dat Zijn hart doorboord was en dat Hij werkelijk dood was. En de Romeinen deden dit niet zomaar voor de lol. Ze deden dit om er zeker van te zijn. Ze wisten hoe ze moesten vaststellen dat iemand dood was, en Jezus was duidelijk dood.

Dit diende twee doelen. Ten eerste vervulde het een profetie in Zacharia, hoofdstuk 12, vers 10, waar staat:

Maar over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik de Geest van de genade en van de gebeden uitstorten. Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben. Zij zullen over Hem rouw bedrijven, als met de rouwklacht over een enig kind ; en zij zullen over Hem bitter klagen, zoals men bitter klaagt over een eerstgeborene.

ZACHARIA 12:10

Zacharia verwijst daar naar de Messias. Het lijkt dus duidelijk dat dit daarvan de vervulling was, namelijk dat Hij bij deze gelegenheid werd doorboord. Ook vervulde het een andere profetie, namelijk dat geen van Zijn beenderen gebroken zou worden.

Dat Hij voortijdig dood was, kwam doordat Hij de geest gaf. Hij stierf niet op natuurlijke wijze. Hij zou nog dagenlang geleefd hebben, maar Hij gaf de geest. Denk eraan, Hij zei:

Niemand neemt het Mij af, maar Ik geef het uit Mijzelf; Ik heb macht het te geven, en heb macht het opnieuw te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen.

JOHANNES 10:18

En dit was het moment waarop Hij besloot Zijn leven af te leggen. Hij besloot zes uur lang in leven te blijven, zodat Hij kon lijden en de opmerkingen kon maken die Hij tegen verschillende mensen maakte. Het leidde tot het behoud van deze andere misdadiger, en Jezus gaf niet onmiddellijk de geest. In plaats daarvan leed Hij zes uur lang, terwijl Hij volledig de macht had om op elk moment de geest te geven. Maar Hij gaf de geest al heel vroeg. Pilatus was verbaasd toen hij hoorde dat Hij al dood was, want het was daar veel te vroeg voor. Ze hoefden Zijn beenderen niet te breken.

16

Geen gebroken been: Jezus als Paschalam

De Schrift die zegt dat geen been van Hem gebroken zal worden, verwijst blijkbaar naar Psalm 34. In vers 20 staat:

Hij bewaart al zijn beenderen, niet één daarvan wordt gebroken.

PSALMEN 34:21

Hoewel het niet duidelijk een messiaanse profetie is — dat wil zeggen, als je het in Psalm 34 leest, is het niet noodzakelijkerwijs duidelijk dat het over de Messias gaat — blijkt uit de manier waarop Johannes het gebruikt dat de apostelen dit als een messiaanse verwijzing herkenden. Het voorgaande vers, Psalm 34:19, zegt:

De rechtvaardige heeft veel ellende, maar uit dat alles redt de HEERE hem.

PSALMEN 34:20

De verdrukkingen van de rechtvaardige verwijzen dus blijkbaar naar het lijden van Christus, en de woorden over Zijn beenderen lijken naar dit feit te verwijzen.

Ook wordt in Exodus 12:46 gesproken over het Paschalam en de plechtigheid beschreven die de Joden jaar na jaar zouden vieren. Ze moesten een lam zonder vlek of gebrek uitkiezen. Er staat dat ze geen van zijn beenderen mochten breken. Geen enkel been ervan mocht gebroken worden. Misschien dacht Johannes hieraan. Misschien dacht hij niet zozeer aan Psalm 34, hoewel die woorden in Psalm 34 staan. Misschien dacht hij nog meer aan Jezus, Die als het Lam werd geofferd.

Het was tenslotte Johannes die het boek Openbaring schreef, waarin Jezus voortdurend het Lam wordt genoemd. Dat zien we in het bijzonder in Openbaring 5:6, waar Hij wordt beschreven als:

En ik zag, en zie: te midden van de troon en van de vier dieren en te midden van de ouderlingen stond een Lam als geslacht, met zeven hoorns en zeven ogen. Dat zijn de zeven Geesten van God, die uitgezonden zijn over heel de aarde.

OPENBARING 5:6

Daar wordt Hij beschreven als een geofferd lam, een Paschalam. Johannes ziet Jezus als een lam. Alleen het Evangelie van Johannes vermeldt tweemaal de woorden van Johannes de Doper:

De volgende dag zag Johannes Jezus naar zich toe komen en hij zei: Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt!

JOHANNES 1:29

Johannes houdt, op een manier waarvan de andere Evangeliën geen blijk geven, Jezus als het Paschalam voor ogen. Zowel in het Evangelie van Johannes als in het boek Openbaring wordt Hij het Lam genoemd. De uitspraak:

Want deze dingen zijn geschied, opdat het Schriftwoord vervuld wordt: Geen been van Hem zal gebroken worden.

JOHANNES 19:36

kan gemakkelijk worden opgevat als een verwijzing naar de geboden over het Pascha in Exodus 12, namelijk dat het Paschalam geen gebroken beenderen mocht hebben.

Nu vers 38:

17

Jozef en Nicodemus begraven Jezus

En daarna vroeg Jozef van Arimathea, die een discipel van Jezus was (maar in het geheim, uit vrees voor de Joden) aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen; en Pilatus stond het toe. Hij dan ging en nam het lichaam van Jezus weg.

JOHANNES 19:38

De andere Evangelien vertellen dit ook. Ze vertellen ons dat Jozef van Arimathea en Nicodemus leden van het Sanhedrin waren. Hier staat dat hij in het geheim een discipel van Jezus was, maar er staat niet dat hij een leider van de Joden was. Hij en Nicodemus waren allebei leiders van de Joden en maakten allebei deel uit van het Sanhedrin. Ze waren het duidelijk niet eens met het besluit van het Sanhedrin om Jezus te kruisigen. Hoewel hij en Nicodemus allebei erg terughoudend waren om openlijk voor hun trouw aan Jezus uit te komen, namen ze op dit punt openlijk het standpunt in dat ze Jezus een fatsoenlijke begrafenis wilden geven. Het was het minste wat ze konden doen.

Het gerechtshof waartoe ze behoorden, had Hem ten onrechte veroordeeld. Ze konden het niet tegenhouden. Het was een uit de hand gelopen rechtszaak die niet meer te beheersen was en onrechtvaardig werd gevoerd. Het is zelfs mogelijk dat Nicodemus en Jozef van Arimathea niet waren uitgenodigd voor de zitting midden in de nacht, omdat bekend was dat ze sympathie hadden voor Jezus. Dat is moeilijk te zeggen. Maar hoe dan ook, ze maakten deel uit van het gerechtshof dat Jezus had laten doden. Ze dachten ongetwijfeld dat ze enigszins konden boeten voor het kwaad van het gerechtshof waarvan ze deel uitmaakten door Jezus een eervolle begrafenis te geven.

Ze kwamen bij Pilatus en hij gaf toestemming om het lichaam mee te nemen. Een van de Evangelien zegt dat Pilatus verbaasd was toen hij ontdekte dat Jezus al dood was. Hij stuurde boodschappers om het te controleren en kwam erachter dat Jezus inderdaad zo snel gestorven was. Jozef kwam dus en nam het lichaam van Jezus mee.

Ook Nicodemus, die eerst 's nachts bij Jezus was gekomen, kwam. Hij bracht een mengsel van mirre en aloë mee, ongeveer honderd pond. Dat is een groot gewicht om mee te slepen. Maar zo gingen ze Jezus balsemen. Ze balsemden eigenlijk niet echt. De Egyptenaren balsemden, en in onze tijd balsemen wij. De Joden balsemden eigenlijk niet echt. Ze behandelden het lichaam alleen met specerijen, wikkelden het in en lieten het vergaan. Het lichaam werd daardoor niet echt gebalsemd. Maar ze deden wat ze konden om het met deze mirre en aloë te eren.

Denk eraan, Jezus was al voortijdig gezalfd voor Zijn begrafenis in het huis van Simon de melaatse. Maria van Bethanië kwam daar en goot kostbaar parfum over Zijn hoofd en voeten en droogde die af met haar haren.

Toen namen zij het lichaam van Jezus en bonden het in stroken linnen, met de specerijen, zoals het de gewoonte van de Joden is om iemand te begraven.

Zij namen dan het lichaam van Jezus en wikkelden het in linnen doeken, met de specerijen, zoals het de gewoonte van de Joden is bij het begraven.

JOHANNES 19:40

Hij werd met linnen doeken en specerijen omwikkeld, enigszins zoals bij een mummie. De specerijen werden tussen de lagen linnen aangebracht. Dit was de gewoonte van de Joden. We moeten aannemen dat Lazarus ook op deze manier gebonden was. Daarom zei Jezus, toen Hij Lazarus in Johannes 11 uit de dood opwekte:

Maak hem los en laat hem weggaan.

JOHANNES 11:44

Hij was nog altijd in deze grafdoeken gewikkeld. Jezus hoefde echter niet losgemaakt te worden toen Hij uit de dood opstond. Zijn fysieke lichaam was namelijk niet eenvoudigweg weer tot leven gekomen terwijl het in grafdoeken gebonden was. Hij had daarentegen een bovennatuurlijk, verheerlijkt lichaam dat aan de grafdoeken ontsnapte en ze onaangeroerd achterliet, zoals we later zullen zien.

18

Het nieuwe graf bij Golgotha

Op de plaats waar Hij gekruisigd was, was een tuin, en in de tuin was een nieuw graf waarin nog nooit iemand gelegd was.

En er was bij de plaats waar Hij gekruisigd was, een hof en in de hof een nieuw graf, waarin nog nooit iemand gelegd was.

JOHANNES 19:41

Volgens Mattheüs, hoofdstuk 27, vers 60, was dit graf het eigen graf van Jozef van Arimathea. Er staat dat hij het uit de rots had uitgehakt, wat blijkbaar een behoorlijk dure manier is om een graf te maken. Hij was een rijk man. Hij had het uit massief gesteente laten uithakken, waarschijnlijk voor zichzelf. Het was zijn eigen graf. Toch besloot hij om daar in plaats daarvan het lichaam van Jezus neer te leggen, in plaats van er zelf begraven te worden. Of misschien hoopte hij later samen met Jezus daar begraven te worden.

Op dit moment verwachtten ze beslist niet dat Jezus uit de dood zou opstaan. Daarom wist Jozef niet dat het graf maar drie dagen lang aan Jezus was uitgeleend. Hij dacht dat het de permanente begraafplaats van Jezus zou worden.

Er is tegenwoordig een tuingraf in Jeruzalem dat algemeen wordt aangewezen als het graf van Jezus. Het lijkt inderdaad op de juiste plaats te liggen. Het lijkt niet al te ver van Golgotha te liggen, waar Jezus naar men aanneemt gekruisigd is, op deze specifieke berg die waarschijnlijk kan worden geïdentificeerd als de Schedelplaats. Het is een leeg graf. Dat is één reden waarom het mogelijk het echte graf lijkt te zijn, want mensen die graven uit de rots hakken, gebruiken ze meestal ook. Het is duur om iets uit de rots te hakken, vooral met gereedschap uit de oudheid. Toch is daar deze uit de rots gehakte ruimte, met een tuin eromheen. Er is een stenen ligplaats waarop een lichaam gelegd kan worden, maar er ligt niemand op. Het graf is leeg. Daarom vertoont het op zijn minst de kenmerken die je van het juiste graf zou verwachten.

We kunnen niet altijd zekerheid hebben over de hedendaagse heilige plaatsen in Israël, waarvan mensen beweren dat daar de Bergrede is gehouden of dat daar deze of die gebeurtenis heeft plaatsgevonden. We kunnen geen zekerheid hebben over het graf dat

tegenwoordig in Jeruzalem het Tuingraf wordt genoemd. Maar het lijkt er wel op dat het heel goed het juiste graf kan zijn.

Er staat:

Daar nu legden zij Jezus vanwege de voorbereiding van de Joden, omdat het graf dichtbij was.

JOHANNES 19:42

Dat wil zeggen: ze wilden niet te veel tijd nemen, omdat ze dat niet konden. Als de zon onderging terwijl ze nog bezig waren, zouden ze de sabbat overtreden. De zon zou rond zes uur ondergaan. Jezus stierf rond drie uur. In de tijd tussen drie en zes was Jozef van Arimathea naar Pilatus gegaan en had hij om het lichaam gevraagd. Pilatus liet enkele soldaten controleren of Jezus werkelijk dood was, kreeg daarvan bericht en gaf Jozef toestemming het lichaam mee te nemen. Ze brachten het naar een nabijgelegen graf. Tegen die tijd moet het al bijna donker zijn geweest. Ze behandelden Zijn stoffelijk overschot zo veel mogelijk op de gebruikelijke, traditionele manier en begroeven Hem.

De vrouwen hadden echter graag nog meer voor het lichaam willen doen, maar tijdens de sabbat konden ze niets doen. Dus zodra de sabbat voorbij was, kwamen ze op zondagochtend met wat specerijen en dergelijke naar het graf. Ze hoopten nog meer te kunnen doen om het lichaam van Jezus te eren. Maar toen werd het graf natuurlijk leeg aangetroffen. Daarover lezen we in het volgende hoofdstuk.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 18:38
- Lukas 23:5-12
- Johannes 19:1
- Johannes 19:19
- Johannes 19:4
- Johannes 19:5

- Johannes 19:6
- Johannes 19:7
- Mattheüs 26:65-66
- Johannes 19:8
- Johannes 19:9
- Johannes 19:10
- Johannes 19:11
- Romeinen 13:1
- Johannes 19:12
- Johannes 19:13-14
- Mattheüs 12:40
- Johannes 19:17
- Johannes 19:18
- Lukas 23:42
- Johannes 19:19-21
- Johannes 19:22
- Johannes 19:24
- Psalmen 22:19
- Johannes 19:25
- Markus 15:40
- Mattheüs 27:55-56
- Johannes 19:26
- Johannes 19:27
- Johannes 19:28-29
- Johannes 19:30
- Lukas 23:34
- Lukas 23:43
- Lukas 23:46
- Mattheüs 27:46
- Johannes 19:31
- Johannes 19:32-37
- Zacharia 12:10
- Johannes 10:18
- Psalmen 34:21
- Psalmen 34:20

- Openbaring 5:6
- Johannes 1:29
- Johannes 19:36
- Johannes 19:38
- Johannes 19:40
- Johannes 11:44
- Johannes 19:41
- Johannes 19:42

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.